Europa-Parlamentet
2024-2029

Retsudvalget

2025/0571R(APP)

2.3.2026

UDTALELSE

fra Retsudvalget

til Budgetudvalget

om interimsbetænkningen om forslag til Rådets forordning om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2028-2034
(COM(2025)0571 – C10-0000/2025 – 2025/0571R(APP))

Ordfører for udtalelse: Victor Negrescu

PA_Consent_Interim

UDTALELSE

Retsudvalget forelægger Budgetudvalget, som er korresponderende udvalg, følgende:

Ændringsforslag 1
Forslag til beslutning
Betragtning D a (ny)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	Da. der henviser til, at EU's værdier bør afspejles i EU-budgettet for at fremme et samfund, hvor pluralisme, ikkeforskelsbehandling, tolerance, retfærdighed, solidaritet og lighed respekteres; der henviser til, at ligestilling mellem kønnene er en kerneværdi i EU, og at EU er fast besluttet på at fremme ligestilling mellem kønnene i alle sine foranstaltninger i overensstemmelse med artikel 8 i TEUF;

Ændringsforslag 2
Forslag til beslutning
Betragtning D b (ny)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	Db. der henviser til, at respekten for de grundlæggende rettigheder samt for fælles principper såsom lighed, effektiv adgang til domstolsprøvelse for alle, retsstatsprincippet og demokrati bør sikres og fremmes, samtidig med at det europæiske retsområde udvikles yderligere; der henviser til, at et uafhængigt, effektivt og tilgængeligt retsvæsen er et væsentligt element i retsstatsprincippet;

Ændringsforslag 3
Forslag til beslutning
Punkt 8

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
8. understreger, at overholdelse af Unionens værdier og grundlæggende rettigheder er en afgørende forudsætning for at få adgang til EU-midler, og mener, at beskyttelsen af Unionens finansielle interesser ***afhænger af*** respekten for retsstatsprincippet på nationalt plan; opfordrer til, at enhver overlapning mellem eksisterende og fremtidig lovgivning undgås, navnlig for så vidt angår forslaget om NRP-planerne, hvor sådanne overlapninger observeres, og til at sikre en ensartet, sammenhængende og omfattende ramme på tværs af alle EU's finansieringsprogrammer inden for rammerne af forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet[1];	8. understreger, at overholdelse af Unionens værdier og grundlæggende rettigheder er en afgørende forudsætning for at få adgang til EU-midler, og mener, at beskyttelsen af Unionens finansielle interesser ***er uløseligt forbundet med*** respekten for retsstatsprincippet ***også*** på nationalt plan; opfordrer til, at enhver overlapning mellem eksisterende og fremtidig lovgivning undgås, navnlig for så vidt angår forslaget om NRP-planerne, hvor sådanne overlapninger observeres, og til at sikre en ensartet, sammenhængende og omfattende ramme på tværs af alle EU's finansieringsprogrammer inden for rammerne af forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet[1];
[1] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget (EUT L 433 I af 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj).	[1] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget (EUT L 433 I af 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj).

Ændringsforslag 4
Forslag til beslutning
Punkt 17

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
17. beklager, at den foreslåede forordning om den nationale og regionale partnerskabsplan (NRP-planen) (COM(2025)0558), som sammenlægger forskellige politikker i én plan pr. medlemsstat, skaber betydelig usikkerhed med hensyn til forudsigeligheden af finansieringen for de endelige støttemodtagere; advarer endvidere om, at den betydelige nedskæring af midlerne til udgiftsområde 1 truer med at underminere EU-politikker, der er nedfældet i	17. beklager, at den foreslåede forordning om den nationale og regionale partnerskabsplan (NRP-planen) (COM(2025)0558), som sammenlægger forskellige politikker i én plan pr. medlemsstat, skaber betydelig usikkerhed med hensyn til forudsigeligheden af finansieringen for de endelige støttemodtagere ***og mindsker regionernes rolle***; advarer endvidere om, at den betydelige nedskæring af midlerne til udgiftsområde 1 truer med at underminere

traktaterne, og Unionens mål om at styrke sin økonomiske, sociale og territoriale samhørighed, beskytte sociale rettigheder og sikre fødevaresikkerhed og en rimelig levestandard for landbrugere og fiskere;	EU-politikker, der er nedfældet i traktaterne, og Unionens mål om at styrke sin økonomiske, sociale og territoriale samhørighed, beskytte sociale rettigheder og sikre fødevaresikkerhed og en rimelig levestandard for landbrugere og fiskere;

Ændringsforslag 5
Forslag til beslutning
Punkt 17 a (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	17a. understreger betydningen af at sikre regionernes effektive deltagelse i NRP-planerne i overensstemmelse med princippet om flerniveaustyring med henblik på at tilpasse sig de territoriale realiteter;

Ændringsforslag 6
Forslag til beslutning
Punkt 17 b (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	17b. opfordrer til, at der indføres retlige mål i de nationale genopretnings- og resiliensplaner, der f.eks. omfatter digitalisering af retsvæsenet, e-arkivering, interoperabilitet, videokonferencer, AI-støttede værktøjer og integration af dataområder samt uddannelse af retsvæsenets aktører, adgang til digital retfærdighed, retsvæsenets uafhængighed, rammer for bekæmpelse af korruption, mediepluralisme, effektive retsmidler og kontrolmekanismer; opfordrer til fuld sporbarhed af udgifter og reel og rettidig adgang til de relevante data for Europa-Parlamentet og de kompetente kontrol- og revisionsmyndigheder med henblik på at muliggøre effektiv kontrol, behørig ansvarlighed og evidensbaseret overvågning; støtter oprettelsen af et vurderingsværktøj for at muliggøre en

	gennemsigtig vurdering af medlemsstaternes fremskridt; opfordrer Kommissionen til at overveje korrigerende mekanismer, herunder omfordeling af midler, i tilfælde hvor medlemsstaterne konsekvent underpræsterer;

Ændringsforslag 7
Forslag til beslutning
Punkt 17 c (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	17c. er bekymret over den juridiske usikkerhed omkring NRP-planerne, navnlig med hensyn til deres forenelighed med traktatens bestemmelser;

Ændringsforslag 8
Forslag til beslutning
Punkt 20

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
20. glæder sig over den betydelige styrkelse af udgiftsområde 2 "Konkurrenceevne, velstand og sikkerhed", som er tildelt 522,2 mia. EUR i 2025-priser i FFR 2028-2034, hvilket svarer til 30 % af den samlede FFR sammenlignet med 224,8 mia. EUR eller 17 % i den nuværende periode; bemærker, at dette er mere end en fordobling af ressourcerne og afspejler Unionens engagement i forskning, strategisk autonomi, omstillingen til ren energi, forsvar, teknologisk suverænitet og økonomisk modstandsdygtighed; anerkender, at denne betydelige stigning er en reaktion på Parlamentets mangeårige opfordringer til større investeringer på disse områder; understreger imidlertid, at konsolideringen af programmer ikke må mindske gennemsigtigheden eller begrænse Parlamentets evne til at sikre passende finansiering til specifikke politikmål; insisterer på, at budgetposterne trods programsammenlægninger skal forblive	20. glæder sig over den betydelige styrkelse af udgiftsområde 2 "Konkurrenceevne, velstand og sikkerhed", som er tildelt 522,2 mia. EUR i 2025-priser i FFR 2028-2034, hvilket svarer til 30 % af den samlede FFR sammenlignet med 224,8 mia. EUR eller 17 % i den nuværende periode; bemærker, at dette er mere end en fordobling af ressourcerne og afspejler Unionens engagement i forskning, strategisk autonomi, omstillingen til ren energi, forsvar, teknologisk suverænitet***, retfærdighed, retsstatsprincippet*** og økonomisk modstandsdygtighed; anerkender, at denne betydelige stigning er en reaktion på Parlamentets mangeårige opfordringer til større investeringer på disse områder; understreger imidlertid, at konsolideringen af programmer ikke må mindske gennemsigtigheden eller begrænse Parlamentets evne til at sikre passende finansiering til specifikke politikmål; insisterer på, at budgetposterne trods

tilstrækkeligt detaljerede til at muliggøre meningsfuld parlamentarisk kontrol og opretholde synligheden af finansieringen af individuelle prioriteter; minder om sin holdning om, at konkurrenceevne skal fremme økonomisk vækst samt fremme stabile og velbetalte job af høj kvalitet som understreget i både Draghi- og Letta-rapporterne;	programsammenlægninger skal forblive tilstrækkeligt detaljerede til at muliggøre meningsfuld parlamentarisk kontrol og opretholde synligheden af finansieringen af individuelle prioriteter; minder om sin holdning om, at konkurrenceevne skal fremme økonomisk vækst samt fremme stabile og velbetalte job af høj kvalitet som understreget i både Draghi- og Letta-rapporterne;

Ændringsforslag 9
Forslag til beslutning
Punkt 20 a (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	20a. noterer sig den foreslåede budgettildeling på 0,71 mia. EUR i faste priser til programmet for retlige anliggender og dets yderligere fokus på digitalisering af vores retssystemer for at sikre, at disse systemer er ajourførte og fremtidssikrede; er enig i, at det fortsat er en vedvarende udfordring at opnå et effektivt, tilgængeligt, modstandsdygtigt og digitaliseret EU-område med retfærdighed; mener derfor, at denne digitalisering kræver en betydelig investering i etablering og videreudvikling af digitale værktøjer inden for det retslige område samt tværgående investeringer til støtte for programmets specifikke mål; påpeger øgede udfordringer med hensyn til disse andre væsentlige mål, navnlig med hensyn til fremme og opretholdelse af retsstatsprincippet, effektiv og ikkediskriminerende adgang til domstolsprøvelse og støtte til ofre for nye former for kriminalitet, herunder onlineforbrydelser og hadefuld tale; gør endvidere opmærksom på udrulningen af nye grænseoverskridende instrumenter og nye initiativer til at mindske grænseoverskridende retlig fragmentering, herunder den 28. ordning; er af den opfattelse, at den foreslåede finansieringsramme er utilstrækkelig til at

	nå disse mål, og anmoder derfor om, at en større del af FFR afsættes til programmet; opfordrer derfor til en forhøjelse af det planlagte budget for programmet for retlige anliggender til 0,8 mia. EUR i faste priser;

Ændringsforslag 10
Forslag til beslutning
Punkt 20 b (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	20b. understreger, at en stærk og forudsigelig FFR på området retlige anliggender og grundlæggende rettigheder er en vigtig søjle for et velfungerende EU; understreger det vedvarende og øgede behov for at beskytte og fremme EU's værdier, der er nedfældet i traktaterne, EU's charter om grundlæggende rettigheder og gældende internationale menneskerettighedskonventioner; understreger endvidere, at investeringer i effektive retssystemer, der direkte bidrager til et stabilt og attraktivt økonomisk miljø, vil fremme innovationen, erhvervslivet og EU's evne til at konkurrere globalt; understreger, at det er absolut nødvendigt at beskytte de grundlæggende rettigheder, retsvæsenets uafhængighed og retssikkerheden for at bevare borgernes tillid til demokratiske institutioner og social samhørighed; mener, at en af de næste FFR-prioriteter for retfærdighed bør være at optimere udgiftseffektiviteten med fokus på merværdi og nem gennemførelse;

Ændringsforslag 11
Forslag til beslutning
Punkt 20 c (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*

20c. bemærker, at det er afgørende at sikre retssikkerhed for borgere og virksomheder, navnlig små og mellemstore virksomheder, og at styrke den institutionelle modstandsdygtighed og samhørighed i EU; minder endvidere om betydningen af at beskytte de demokratiske processers integritet og institutionernes uafhængighed som en forudsætning for borgernes tillid til retsstatsprincippet samt behovet for at styrke aktivt medborgerskab og demokratisk deltagelse med henblik på at opretholde og videreudvikle et åbent, inklusivt, demokratisk og pluralistisk samfund;

Ændringsforslag 12
Forslag til beslutning
Punkt 20 d (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	20d. minder endvidere om, at investeringer i effektive og tilgængelige retssystemer, herunder gennem interoperabilitet og sikker digitalisering, øger retssikkerheden for borgere og virksomheder; understreger i denne forbindelse behovet for tilgængelige ressourcer og juridisk bistand til alle personer, der kan have behov for støtte;

Ændringsforslag 13
Forslag til beslutning
Punkt 20 e (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	20e. minder om den afgørende rolle, som Den Europæiske Unions Domstol (EU-Domstolen) spiller med hensyn til at sikre en ensartet fortolkning og anvendelse af EU-retten; understreger, at EU-Domstolen står over for et stigende finansielt pres, navnlig som følge af cybersikkerhedskrav og øgede

personalemæssige begrænsninger; understreger, at en passende tildeling af ressourcer til EU-Domstolen er absolut nødvendig, navnlig for at sikre tilstrækkelig finansiering til uddannelse af retsvæsenets aktører gennem Det Europæiske Netværk for Uddannelse af Dommere og Anklagere sammen med færdighedsunionen; understreger, at digitale retlige værktøjer fuldt ud skal respektere og lette struktureret adgang til EU-Domstolens praksis, herunder gennem dens forbedrede integration med det europæiske retlige dataområde; støtter oprettelsen af yderligere stillinger under det administrative udgiftsområde for at sikre, at alle institutioner, herunder EU-Domstolen, effektivt kan gennemføre deres mandater;

Ændringsforslag 14
Forslag til beslutning
Punkt 20 f (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	20f. understreger behovet for et tæt samarbejde mellem medlemsstaterne om udvikling, deling og interoperabilitet af digitale værktøjer og værktøjer, der benytter kunstig intelligens (AI), for at undgå fragmenterede løsninger på nationalt plan; understreger derfor, at dette fuldt ud skal respektere de grundlæggende rettigheder, navnlig borgernes ret til effektiv retsbeskyttelse, undgå enhver form for digital udstødelse og sikre, at teknologiske løsninger supplerer og ikke erstatter menneskelig kontrol og proceduremæssige garantier;

Ændringsforslag 15
Forslag til beslutning
Overskrift (ny) (før punkt 20 g (nyt))

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*

Målene for programmet for retlige anliggender og dets bevillinger

Ændringsforslag 16
Forslag til beslutning
Punkt 20 g (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	20g. er enig i det overordnede mål for programmet for retlige anliggender om at videreudvikle et europæisk område med retfærdighed baseret på retsstatsprincippet, gensidig tillid og gensidig anerkendelse med centrale mål, herunder fremme af retligt samarbejde i civil- og strafferetlige sager, støtte til uddannelse af retsvæsenets aktører med henblik på udvikling af en fælles retskultur og sikring af effektiv, ikkediskriminerende adgang til klage og domstolsprøvelse for alle, herunder beskyttelse af ofres rettigheder;

Ændringsforslag 17
Forslag til beslutning
Punkt 20 h (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	20h. understreger, at programmet for retlige anliggender og FFR i sin helhed skal bidrage til at værne om de grundlæggende rettigheder, f.eks. ved at fremme uddannelse af retsvæsenets aktører i ikkeforskelsbehandling og i anvendelsen af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, og skal skabe forbindelser til politikkerne for social samhørighed ved at støtte en konsekvent retsbeskyttelse på tværs af medlemsstaterne; insisterer på, at programmet for retlige anliggender støtter gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder ved at sikre

håndhævelse gennem mere tilgængelige retlige mekanismer;

Ændringsforslag 18
Forslag til beslutning
Punkt 20 i (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	20i. beklager, at forslaget til forordning om programmet for retlige anliggender for perioden 2028-2034[1a] i modsætning til forordning (EU) 2021/693 om programmet for retlige anliggender for perioden 2021-2027[1b] ikke indeholder en procentvis fordeling af midler til hvert specifikt mål såsom retligt samarbejde, fremme af retsstatsprincippet, uddannelse af retsvæsenets aktører, adgang til klage og domstolsprøvelse og digitalisering; opfordrer til, at budgetposterne opdeles i overensstemmelse hermed, og til, at der genindføres minimumstildelinger efter specifikke mål;
	[1a] Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af programmet for retlige anliggender for perioden 2028-2034 og om ophævelse af forordning (EU) 2021/693 (COM(2025)0463).
	[1b] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/693 af 28. april 2021 om oprettelse af programmet for retlige anliggender og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1382/2013 (EUT L 156 af 5.5.2021, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/693/oj).

Ændringsforslag 19
Forslag til beslutning
Punkt 20 j (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*

	20j. understreger, at programmet for retlige anliggender skal være i fuld overensstemmelse med EU's ramme for konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet; opfordrer til en konsekvent anvendelse af konditionalitet i alle medlemsstater for at sikre, at EU-finansiering ikke støtter systemer, hvor retsvæsenets uafhængighed, adgangen til klage og domstolsprøvelse eller effektive retsmidler undergraves strukturelt;

Ændringsforslag 20
Forslag til beslutning
Punkt 20 k (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	20k. håber, at initiativerne under programmet for retlige anliggender vil fremme fremkomsten af et europæisk økosystem af retslig innovation, der kan give borgerne smidige, effektive og sikre løsninger ved at forbedre retsplejen, interoperabiliteten mellem systemerne for informationsteknologi (IT) og det grænseoverskridende samarbejde. opfordrer til, at disse initiativer undgår overlapning med andre programmer;

Ændringsforslag 21
Forslag til beslutning
Overskrift (ny) (før punkt 20 I (nyt))

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	Gennemførelse af programmet for retlige anliggender

Ændringsforslag 22
Forslag til beslutning
Punkt 20 l (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*

20l. opfordrer Kommissionen til at indføre en fælles metodologisk ramme for vurdering af virkningen af projekter vedrørende digitalisering af retsvæsenet, herunder krav om forudgående og efterfølgende evaluering, og til årligt at indberette disse resultater til Parlamentet for at sikre demokratisk kontrol;

Ændringsforslag 23
Forslag til beslutning
Punkt 20 m (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	20m. udtrykker bekymring over manglen på bestemmelser, der indfører delegerede retsakter eller gennemførelsesretsakter med henblik på vedtagelse af årlige arbejdsprogrammer, hvilket giver Kommissionen mulighed for at udarbejde arbejdsprogrammer uden forudgående kontrol fra Parlamentets side; insisterer på, at årlige arbejdsprogrammer, der omfatter politiske valg, skal vedtages ved hjælp af delegerede retsakter eller gennemførelsesretsakter, hvorved Parlamentets og Rådets kontrolbeføjelser bevares; understreger, at systematisk anvendelse af udvalgsprocedurer ikke bør anvendes til at undgå parlamentarisk kontrol;

Ændringsforslag 24
Forslag til beslutning
Punkt 20 n (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	20n. anmoder endvidere Kommissionen om i overensstemmelse med artikel 291 i TEUF og forordning (EU) nr. 182/2011[1a] at forelægge udkast til arbejdsprogrammer for Parlamentet i tilstrækkelig god tid inden deres vedtagelse for at muliggøre en effektiv

parlamentarisk kontrol i overensstemmelse med artikel 11 i forordning (EU) nr. 182/2011;

[1a]Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

Ændringsforslag 25
Forslag til beslutning
Punkt 20 o (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	20o. bemærker, at potentielle støttemodtagere i flere medlemsstater ikke har kendskab til dette program, og at det bør fremmes yderligere;

Ændringsforslag 26
Forslag til beslutning
Punkt 20 p (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	20p. opfordrer medlemsstaterne til systematisk at tage hensyn til udtalelser og henstillinger fra Den Europæiske Kommission for Demokrati gennem Ret (Venedigkommissionen), når de reformerer deres retssystemer, og opfordrer Kommissionen til at afspejle disse udtalelser og henstillinger i udformningen og overvågningen af foranstaltninger under programmet for retlige anliggender;

Ændringsforslag 27

Forslag til beslutning
Punkt 22 a (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	22a. opfordrer Kommissionen til at integrere Den Europæiske Ombudsmands henstillinger om gennemsigtighed, ansvarlighed og god forvaltning i udformningen og gennemførelsen af programmet for retlige anliggender, navnlig i forbindelse med finansiering og digital omstilling;

Ændringsforslag 28
Forslag til beslutning
Punkt 22 b (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	22b. understreger, at Den Europæiske Anklagemyndighed, Myndigheden for Bekæmpelse af Hvidvask af Penge og Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig er afhængige af sikre, interoperable retssystemer og et tæt samarbejde med de nationale retslige myndigheder, og at tilstrækkelig og målrettet finansiering derfor er nødvendig for at støtte deres effektive og uafhængige drift, uden at dette berører deres respektive mandater og budgetrammer;

Ændringsforslag 29
Forslag til beslutning
Punkt 22 c (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	22c. minder endvidere om den afgørende rolle, som Den Europæiske Unions Kontor for Intellektuel Ejendomsret (EUIPO) spiller, og understreger, at et velfinansieret EUIPO er afgørende for at bekæmpe forfalskning, beskytte forbrugerne, styrke det indre marked og støtte EU's

konkurrenceevne;

Ændringsforslag 30
Forslag til beslutning
Punkt 30 a (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	30a. minder om, at Parlamentet konsekvent har argumenteret for gennemsigtighed og klarhed i præsentationen af FFR for demokratisk ansvarlighed; minder om, at dette skal opnås med fuld respekt for den institutionelle balance, der er fastsat i traktaterne; modsætter sig derfor den foreslåede tilgang, der ofrer gennemsigtighed og kontrol under dække af effektivitet og derved kompromitterer og undergraver Parlamentets rolle som budget- og dechargemyndighed; understreger, at Parlamentet vil fremlægge alle de gennemsigtighedsmekanismer, der er nødvendige for at opfylde sin rolle som vogter af borgernes interesser, hvilket er altafgørende for at sikre offentlighedens tillid til EU;

Ændringsforslag 31
Forslag til beslutning
Punkt 30 b (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	***30b. er bekymret over, at den nye tilgang i Kommissionens forslag, der afviger betydeligt fra den nuværende FFR, overlader mange beslutninger vedrørende øremærkning af midler og medtagelse af specifikke mål til tekniske processer og til Kommissionens og medlemsstaternes skøn uden demokratisk kontrol fra Europa-Parlamentets side; mener, at øremærkningen vil være**

afgørende for programmernes stabilitet og forudsigelighed på lang sigt for støttemodtagerne og styrke programmernes effektivitet; kræver, at Europa-Parlamentet og regionale og lokale aktører inddrages i denne henseende;

Ændringsforslag 32
Forslag til beslutning
Punkt 44

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
44. understreger, at overholdelse af Unionens værdier og grundlæggende rettigheder er en afgørende forudsætning for at få adgang til EU-midler; fremhæver ***betydningen af den stærke*** kobling mellem respekt for retsstatsprincippet og adgang til EU-midler under FFR for 2021-2027; mener, at beskyttelsen af Unionens finansielle interesser ***afhænger af*** respekten for retsstatsprincippet og Unionens værdier på nationalt plan; glæder sig navnlig over den positive virkning, som forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet har med hensyn til at beskytte Unionens finansielle interesser i tilfælde af systemiske og vedvarende overtrædelser af retsstatsprincippet; opfordrer Kommissionen og Rådet til at anvende forordningen strengt, konsekvent og uden unødig forsinkelse, når det er nødvendigt;	44. understreger, at overholdelse af Unionens værdier og grundlæggende rettigheder er en afgørende forudsætning for at få adgang til EU-midler; fremhæver ***behovet for en fortsat stærk*** kobling mellem respekt for retsstatsprincippet og adgang til EU-midler under FFR for 2021-2027 ***med særlig vægt på at opretholde uafhængige, upartiske og effektive retssystemer og bevare den gensidige tillid mellem medlemsstaterne***; mener, at beskyttelsen af Unionens finansielle interesser ***er uløseligt forbundet med*** respekten for retsstatsprincippet og Unionens værdier på nationalt plan; glæder sig navnlig over den positive virkning, som forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet har med hensyn til at beskytte Unionens finansielle interesser i tilfælde af systemiske og vedvarende overtrædelser af retsstatsprincippet ***og mener, at den altid bør finde anvendelse, når dens retlige betingelser er opfyldt***; opfordrer Kommissionen og Rådet til at anvende forordningen strengt, konsekvent og uden unødig forsinkelse, når det er nødvendigt; ***understreger, at navnlig mangler med hensyn til retsstatsprincippet, som påvirker retsvæsenet, og overtrædelser vedrørende retssystemets funktion samt udbud, revisionsorganer, foranstaltninger til bekæmpelse af korruption eller kontrolsystemer fortsat udgør direkte***

risici for EU-budgettet og kræver en konsekvent og streng anvendelse af konditionalitet;

Ændringsforslag 33
Forslag til beslutning
Overskrift (ny) (før punkt 55 a (nyt))

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	Digitalisering af retsvæsenet

Ændringsforslag 34
Forslag til beslutning
Punkt 55 a (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55a. bekræfter, at en bestemt procentdel af budgettet for programmet for retlige anliggender bør øremærkes til digitalisering af retsvæsenet suppleret med en obligatorisk midtvejsevalueringsmekanisme;

Ændringsforslag 35
Forslag til beslutning
Punkt 55 b (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55b. understreger, at digitaliseringen af retsvæsenet ikke kan fungere uden en solid cybersikkerhed; bemærker, at retlige og grænseoverskridende samarbejdssystemer i stigende grad udsættes for cybertrusler; opfordrer til, at der afsættes øremærkede ressourcer til at sikre en sikker infrastruktur, løbende trusselsovervågning og effektiv reaktion på hændelser; understreger, at cybersikkerhed er afgørende for at bevare retsvæsenets uafhængighed, integriteten af data og tilliden til det digitale retssystem; opfordrer til obligatorisk overholdelse af de netværks- og

informationssikkerhedstandarder, der er fastsat i NIS2-direktivet[1a]; opfordrer endvidere Kommissionen til at sikre koordineret overvågning, trusselsefterretninger og hurtig reaktionskapacitet;

[1a] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2555 af 14. december 2022 om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele Unionen, om ændring af forordning (EU) nr. 910/2014 og direktiv (EU) 2018/1972 og om ophævelse af direktiv (EU) 2016/1148 (NIS 2-direktivet) (EUT L 333 af 27.12.2022, s. 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj)
.

Ændringsforslag 36
Forslag til beslutning
Punkt 55 c (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55c. glæder sig over, at finansieringen af initiativer vedrørende digitalisering af retsvæsenet under den næste FFR vil bevæge sig ud over instrumentet for teknisk støtte, hvis proceduremæssige begrænsninger og begrænsede tilgængelighed gentagne gange er blevet fremhævet af de nationale myndigheder, herunder i forbindelse med det forum på højt plan om retfærdighed for vækst, som Kommissionen har taget initiativ til;

Ændringsforslag 37
Forslag til beslutning
Punkt 55 d (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55d. glæder sig over målene i DigitalJustice@2030-strategien om at fremskynde og modernisere

kommunikationen i retssystemet, øge adgangen til klage og domstolsprøvelse, styrke det grænseoverskridende retlige samarbejde, udnytte kunstig intelligens og digitale værktøjer, fremme adgangen til digital juridisk dokumentation og standardisere og dele værktøjer på tværs af medlemsstaterne;

Ændringsforslag 38
Forslag til beslutning
Punkt 55 e (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55e. understreger, at digitale retlige værktøjer, der er baseret på kunstig intelligens, skal overholde de grundlæggende rettigheder, herunder krav om årlige bias-undersøgelser, teknisk gennemsigtighed og meningsfuldt menneskeligt tilsyn og fri markedsadgang i overensstemmelse med AI-forordningen[1a];
	[1a] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1689 af 13. juni 2024 om harmoniserede regler for kunstig intelligens og om ændring af forordning (EF) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 og (EU) 2019/2144 samt direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 og (EU) 2020/1828 (forordningen om kunstig intelligens) (EUT L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

Ændringsforslag 39
Forslag til beslutning
Punkt 55 f (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*

	55f. støtter de nøgleforanstaltninger, der er planlagt i DigitalJustice@2030 for at nå de erklærede mål, navnlig gennem etablering af en IT/AI-værktøjskasse til retssystemer, således at medlemsstaterne kan dele og genbruge værktøjer i stedet for at opbygge isolerede systemer, forbedring af det europæiske retlige dataområde med henblik på bedre adgang til lovgivning, retspraksis og retslige data i hele EU, muliggørelse af gennemsigtighed, datadreven ret og digitalt grænseoverskridende samarbejde, fremme af udveksling af bedste praksis mellem medlemsstaterne via den nuværende europæiske e-justiceportal, støtte til uddannelse og kapacitetsopbygning for retsvæsenets aktører og sikring af retssikkerhed og beskyttelse af grundlæggende rettigheder i forbindelse med indførelsen af nye teknologier;

Ændringsforslag 40
Forslag til beslutning
Punkt 55 g (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55g. glæder sig over fremskridtene hen imod det europæiske retlige dataområde, men opfordrer til harmoniserede metadatastandarder, maskinlæsbare formater og rettidig anonymisering og overførsel af retspraksis til det europæiske retlige dataområde samt beskyttelse af arbejdstagere og sikring af en gnidningsløs og retfærdig omstilling for de berørte stillinger;

Ændringsforslag 41
Forslag til beslutning
Punkt 55 h (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*

	55h. er af den opfattelse, at grænseoverskridende IT-værktøjer og -infrastruktur kræver vedvarende flerårig finansiering, da digitale sagsforvaltningssystemer, værktøjer til elektronisk bevismateriale, elektronisk arkivering, integration af elektronisk identifikation, videokonferencer og interoperabilitetsrammer kræver både driftsudgifter og kapitaludgifter;

Ændringsforslag 42
Forslag til beslutning
Punkt 55 i (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55i. understreger, at proceduremæssig og administrative kompleksitet har været en hindring for adgangen til midler for mindre og mere perifere domstole, som ofte mangler særligt personale og særlige værktøjer til den europæiske udformning;

Ændringsforslag 43
Forslag til beslutning
Punkt 55 j (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55j. understreger, at digitalisering ikke bør ske på bekostning af ressourcer til at forbedre den sociale retfærdighed, men snarere bør fremme adgangen til klage og domstolsprøvelse for alle; understreger i forbindelse med gennemførelsen af DigitalJustice@2030 behovet for, at digitale værktøjer respekterer tavshedspligten og retten til fortrolighed mellem advokat og klient, at retsvæsenet forbliver menneskecentreret, at der stilles tilstrækkelige ressourcer og uddannelse til rådighed, og at nye teknologier ikke øger, men snarere bidrager til at mindske

nuværende digitale kløfter som følge af dårlig konnektivitet, lavt niveau af digitale færdigheder, mangel på muligheder for livslang læring eller marginalisering af ældre, børn, personer i sårbare situationer og personer i dårligt forbundne områder;

Ændringsforslag 44
Forslag til beslutning
Punkt 55 k (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55k. understreger behovet for at forhindre en voksende territorial digital kløft og foreslår, at der oprettes et indeks for digital retfærdighed til at måle regionale forskelle; opfordrer EU og medlemsstaterne til at forbedre adgangen til klage og domstolsprøvelse i fjerntliggende områder;

Ændringsforslag 45
Forslag til beslutning
Punkt 55 l (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55l. opfordrer Kommissionen til at etablere en struktureret, gennemsigtig og periodisk overvågningsmekanisme for digital retfærdighed i hele EU, der bygger på nuværende organer, datasæt og samarbejdsrammer; understreger behovet for, at Kommissionen hvert andet år offentliggør statusrapporter, der evaluerer medlemsstaternes resultater, påpeger forskelle og skitserer bedste praksis og dermed sikrer evidensbaseret politikudformning uden at skabe yderligere administrative strukturer;

Ændringsforslag 46
Forslag til beslutning
Punkt 55 m (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55m. konkluderer, at DigitalJustice@2030 uden disse strukturelle garantier risikerer at skabe uensartede resultater i EU og underminere de mål, den søger at fremme; opfordrer derfor til en styrket forvaltnings-, ansvarligheds- og evalueringsramme;

Ændringsforslag 47
Forslag til beslutning
Overskrift (ny) (før punkt 55 n (nyt))

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	Adgang til klage og domstolsprøvelse

Ændringsforslag 48
Forslag til beslutning
Punkt 55 n (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55n. beklager, at forslaget til forordning om programmet for retlige anliggender 2028-2034 ikke indeholder en direkte henvisning i sit tredje specifikke mål til ligestilling mellem kønnene eller støtte til personer i sårbare situationers adgang til klage og domstolsprøvelse; opfordrer til målrettede foranstaltninger til at tackle territoriale, sociale og økonomiske uligheder i adgangen til klage og domstolsprøvelse;

Ændringsforslag 49
Forslag til beslutning
Punkt 55 o (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*

55o. fremhæver navnlig behovet for at sikre lige adgang til klage og domstolsprøvelse for personer i sårbare situationer og for personer, der bor i fjerntliggende eller underforsynede regioner, og opfordrer til målrettede foranstaltninger til at tackle territoriale, sociale og økonomiske uligheder i adgangen til domstolsprøvelse;

Ændringsforslag 50
Forslag til beslutning
Punkt 55 p (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55p. understreger behovet for at bekæmpe digital udstødelse på det retlige område; opfordrer til, at unge, ældre, personer med handicap og personer i sårbare situationer modtager skræddersyet bistand, herunder gennem forenklede digitale værktøjer og tilgængelig information;

Ændringsforslag 51
Forslag til beslutning
Punkt 55 q (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55q. understreger ligeledes ældres ret til at modtage særlig bistand, når de ikke er i stand til at anvende digitale værktøjer, for at forhindre, at de udelukkes fra adgang til domstolsprøvelse;

Ændringsforslag 52
Forslag til beslutning
Punkt 55 r (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55r. opfordrer til øget beskyttelse af mindreårige i retssystemerne og til at sikre børnevenlige digitale værktøjer og

procedurer, der er i overensstemmelse med EU's standarder og bedste praksis;

Ændringsforslag 53
Forslag til beslutning
Overskrift (ny) (før punkt 55 s (nyt))

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	Grænseoverskridende retssamarbejde

Ændringsforslag 54
Forslag til beslutning
Punkt 55 s (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55s. understreger betydningen af en styrket retlig og institutionel koordinering mellem medlemsstaterne, navnlig med hensyn til gensidig anerkendelse af retsafgørelser og grænseoverskridende retligt samarbejde;

Ændringsforslag 55
Forslag til beslutning
Punkt 55 t (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55t. bemærker de vedvarende udfordringer inden for grænseoverskridende retspleje, herunder håndhævelse af domme, digital interoperabilitet og barrierer for samarbejde; opfordrer derfor til en styrket digital infrastruktur, harmoniserede digitale standarder og mere effektive håndhævelsesmekanismer;

Ændringsforslag 56
Forslag til beslutning
Overskrift (ny) (før punkt 55 u (nyt))

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	Supplerende foranstaltninger

Ændringsforslag 57
Forslag til beslutning
Punkt 55 u (nyt)

Forslag til beslutning	*Ændringsforslag*
	55u. minder om, at retfærdighed er en vigtig søjle i demokratiske samfund; opfordrer til fortsatte synergier mellem programmet for retlige anliggender og programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier for at styrke uddannelse i retlige anliggender og juridiske færdigheder i hele EU med henblik på at forbedre borgernes forståelse af deres rettigheder og af EU's retlige instrumenter; opfordrer til, at der ydes støtte til oplysningsprogrammer, tilgængelige uddannelsesværktøjer og målrettede initiativer for unge og personer i sårbare situationer; fremhæver den afgørende rolle, som civilsamfundsorganisationer, retsvæsenets aktører og uafhængige medier spiller med hensyn til at beskytte retsstatsprincippet og behovet for at støtte aktører, der forsvarer retsvæsenets uafhængighed, adgang til klage og domstolsprøvelse og grundlæggende rettigheder, navnlig i medlemsstater, der står over for systemiske udfordringer;

BILAG: ERKLÆRING OM INPUT

I henhold til artikel 8 i bilag I til forretningsordenen erklærer ordføreren, at han i sin betænkning har medtaget input om forhold, der vedrører sagens emne, som han har modtaget som led i udarbejdelsen af udkastet til betænkning inden vedtagelsen i udvalget fra følgende interesserepræsentanter, der er omfattet af anvendelsesområdet for den interinstitutionelle aftale om et obligatorisk åbenhedsregister[1], eller fra følgende repræsentanter for offentlige myndigheder i tredjelande, herunder deres diplomatiske missioner og ambassader:

1. Interesserepræsentanter, der er omfattet af anvendelsesområdet for den interinstitutionelle aftale om et obligatorisk åbenhedsregister
European youth forum
2. Repræsentanter for offentlige myndigheder i tredjelande, herunder deres diplomatiske missioner og ambassader

Ordføreren har udarbejdet ovenstående liste på eget ansvar.

Når fysiske personer er identificeret på listen ved deres navn, deres funktion eller begge, erklærer ordføreren at have forelagt de pågældende fysiske personer Europa-Parlamentets databeskyttelsesmeddelelse nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), hvori de gældende betingelser for behandling af deres personoplysninger og rettighederne forbundet med denne behandling er fastlagt.

[1] Interinstitutionel aftale af 20. maj 2021 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om et obligatorisk åbenhedsregister (EUT L 207 af 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

PROCEDURE I RÅDGIVENDE UDVALG

Titel	Interimsbetænkning om forslaget til flerårig finansiel ramme 2028-2034
Referencer	2025/0571R(APP)
Korresponderende udvalg Dato for vedtagelse	BUDG 13.11.2025
Udtalelse fra Dato for vedtagelse	JURI 13.11.2025
Ordfører for udtalelse Dato for valg	Victor Negrescu 4.11.2025
Behandling i udvalg	11.12.2025 19.1.2026
Dato for vedtagelse	24.2.2026
Resultat af den endelige afstemning	+: 18 –: 4 0: 2

ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I RÅDGIVENDE UDVALG

18	+
ECR	Alberico Gambino, Chiara Gemma, Mario Mantovani
PPE	Maravillas Abadía Jover, Lukas Mandl, Emil Radev, Axel Voss, Adrián Vázquez Lázara, Michał Wawrykiewicz
Renew	Pascal Canfin, Ilhan Kyuchyuk, Dainius Žalimas
S&D	José Cepeda, Victor Negrescu, René Repasi, Krzysztof Śmiszek, Lara Wolters
The Left	Mario Furore

4	-
ESN	Mary Khan
PfE	Ton Diepeveen, Juan Carlos Girauta Vidal, Pascale Piera

2	0
Verts/ALE	Sergey Lagodinsky, Tineke Strik

Tegnforklaring:
+ : for
- : imod
0 : hverken/eller